

Ceyhun Bayramov: "Ölk?mizi beyn?lxalq bilik yar??lar?nda t?msil ed?n m?kt?blil?rin n?tic?l?rinin ild?n-il? yüks?lm?si bir fakt?r"

T?hsil naziri Ceyhun Bayramov ?TV-nin "Pressinq" verili?inin qona?? olub. Nazir ?TV-nin efirind? t??kil edil?n ictimai müzakir?saat?nda verili?in apar?c?s? Orxan Fikr?to?lu il?yana?? APA-n?ne redaktoru K?mal? Quliyeva, "Az?rbaycan m?kt?bi" jurnal?n?n ba?redaktoru Rahil N?c?f, "Yeni M?savat" q?zeti?in redaktoru El?ad M?mm?dli, "Report"un ba?redaktoru Murad l?iyevin suallar?n? cavabland?r?b. Nazim müsahib?sind? sas?lu önd?r Heyd?r ?liyev t?r?find?n qoyulan v?haz?rda Prezident l?ham ?liyev t?r?find?n davam etdiril?n u?urlu t?hsil islahatlar?n?n n?tic?l?rind?n b?hs edib. H?min müsahib?ni t?qdim edirik:

Orxan Fikr?to?lu, verili?in apar?c?s? T?hsil c?miyy?tin onur?a sütunudur. T?hsild? apar?lan islahatlar v? y?nyenilikl?mc?miyy?td? d?raz?l?qla qar??lan?r. H?min islahatlardan biri d?n olimpiadalarla ba?l?i?d?r. Olimpiada qalibi olan 300 ?agird müsabiq?siz ali t?hsil mü?ssis?l?rin? q?bul olundu. Siz? el? g?lmirmi ki, bu, el? bir hal alar ki, ham? olimpiada qalibi olmaq ist?y?r?

- T?hsil Nazirliyi olaraq, bel? bir ehtimal?nerealla?abil?c?yini dü?ünmürük. Ancaq olimpiadalara mara??n artmas? fakt?r. Olimpiada h?r?kat?, ölk?mizd? olimpiadalar?n keçirilm?si v? beyn?lxalq olimpiadalara haz?rl??n v? i?i?tirak?n u?urla t??kil edilm?si sah?sind??h?miyy?tli i?l?r görülüb. Buri?l?bar?d? ölk?ictimaiyy?ti m?lumat?l?d?r. ?agirdl?rin ild?n-il? olimpiadalara mara??n artmas?, sad?c? bu h?r?kata daha çox i?tirak? qat?lmas? il? deyil, h?m d? d?ölk?r?zr? v? beyn?lxalq olimpiadalardak?n?tic?l?rl? d? özünü göst?r?n? Respublikaf?nn? olimpiadalar?nda v? ölk?mizi beyn?lxalq bilik yar??lar?nda t?msil ed?n m?kt?blil?rin n?tic?l?rinin ild?n-il? yüks?lm?si bir fakt?r. T?bii ki, bu, qanun qanunvericilikd?z?d?köz?l?ksini tapmal?d?r. Qanunvericiliy? edil?n?d?yi?iklik? T?hsil Nazirliyinib?bbüsü il? realla?d?r?l?b. Bu t??bbüsü göst?r?rk?n n?y? sasland???m?z?da c?miyy?t?aq?qlam???q?vv?la qeyd?edim ki, iki m?s?m?s?ni?n beyn?lxalq olimpiadalar?v? ölk?l?razisind?ri keçiril?n? respublika f?nn? olimpiadalar?n?biri-birind?n ay?rmal?y?q. Beyn?lxalq olimpiada qalibl?rin? son d?yi?iklikd?n önc? d? ölk? qanunvericiliy?nd? b?lli bir imtiyaz vard?. Qa?Qanunvericiliy? gör?beyn?lxalq olimpiada qalibl?ri al?t?hsil mü?ssis?l?rin? müsabiq?d?nk?nar?q?bul olunmaq imkan?na malik idil. Ancaq orda bel? bir m?hdudiyy?t vard? ki, beyn?lxalq olimpiada qalibl?ri yalnız?z qalib olduqlar? f?nn? üzr? müvafiq ixtisaslara imtahans?z q?bul oluna bil?rdi. Biz hesab edirik ki, bu, m?ntiqsizdir. Fikrimizin ayd?n? olmas? üç?ün önc? "beyn?lxalq olimpiada" n?oldu?una diqq?t ed?k. "Beyn?lxalq olimpiada" dedikd? yüks?k nüfusa malik ddünya v?qit? olimpiadalar?n?z?rd? tutulur. Hans?ki Az?rbaycan qanunvericiliy?nd? d?q?bul edil?n?siyah?da ad? ?ksini tapan h?min beyn?lxalq olimpiadalar?n qalibl?rini öz t?l?b?si kimi gör?k? üçün d?n?n?fuzlu ali m?kt?bl?ri yar?yar??a girin? Onlar?öz t?l?b?si kimi gör?k? üçün ciddi add?mlar at?r, büyük imtiyazlar veril?r. Ba?qa sözl?, "b?beyn?lxalq olimpiada" dedikd?ayr?-ayr? yerl?rd? keçiril?n?müxt?lit s?viyy?li olimpiadalardan söhb?t getmir. Y?ni, d?n?yan?n apar?c? universitetl?ri m?hz? bizim d? n?z?rd? tutdu?umuz olimpiadalar?n qalibl?rini öz t?l?b?si kimi gör?k? üçün üçün?r?qab?t?apar?rlar. Bel? olan halda, bu cür?u?aqlar?n? Az?rbaycan alim?kt?bl?rin? g?lm?sin? h?r?shans? m?m?hdudiyy?t qoyulmas?, yum?aq?des?k? m?ntiqsizlikd?n Statistikaya baxsaq gör?rik kis?ks?riyy?t?n? Sinqapurun, HonHonkonqun, Kanadan?n?v? ba?qa?ölk?l?rin? apar?c?v? universitetl?rinin t?l?b?l?ri olur tv?st?hsill?rin? u?urla ba?a çatd?çatd?r?rlar. Ölk?olimpiadalar?na cg?linc?pl?bu?olimpiadalar?na format?beyn?lxalq olimpiadalar?na format?na uy?unla?d?r?l?b. Art?q bir neç? ildir?ki, görül?n t?dbirl?rin?n?tic?si h?m?k?miyy?td? h?m?d? keyfiyy?t?d? özünü göst?rib. Qeyd?edim ki, bu d?yi?ikliyin apar?ld??? öt?n bir neç? il?rzind? respublika f?nn? olimpiadalar? qalibl?rin? d? ali t?hsil nmü?ssis?l?rin? q?bul zaman?mü?yy?n?imtiyazlar?n? t?tb?iq edilm?si üçün t??bbüs? göst?rm?y? t?l?sm?dik.?vv?lc? mü?ahm?ahid?l?r?b?par?b?n?tic?l?riet?hlil etdik. Ölk?olimpiadalar?n?b?l?r?n?z?r?keçirilir. Bir ilineç?nil? t?rzind? ölk?olimpiadalar?n?n final turunda i?tirak edib qalib olan m?kt?blil?rin?nob?ti t?hsil pill?sin? - y?ni ali t?hsil mü?ssis?l?rin? q?bul imtahanlar?nda göst?rdikl?ri n?tic?l?rin? t?hlil etdik. T?hlill?r?onu göst?rdik?ki, ölk?olimpiadalar?nda qalib olan m?kt?blil?rina orta?göst?ricisi t?xmin?n? 650 bald?r. Bu da biz?onu dem?y?asas?verir ki, onlar ist?nil?n tali t?hsil mü?ssis?sin? q?bul olunacaq s?viyy?d? yüks?k haz?rl?a malikdirl?r.

Onlara veril?n bu imtiyaz, sad?c? bir motivasiyad?r. Bunu etm?diyimiz halda X-XI sinif s?viyy?sind? istedad?l? ?agirdl?n olimpiadada i?tirakda maraq?olmur, vaxt?n?ali t?hsil mü?ssis?l?rin? q?bul imtahanlar?na haz?rl?a h?sr edirl?r. istedad?l? ?agirdl?r?lav? motivasiya verm?k Az?rbaycan c?miyy?ti olaraq biz? yalnız?z fayda g?tir?c?k.

K?mal? Quliyeva, APA-n?n redaktoru: Son iki il?d? s?s?n?n t?nqidi fikirl?rd?n biri t?dris ilinin 2 h?ft? uzad?imas? m?s?l?sidir. T?hsil Nazirliyi bunu bel? argumenti??dirdi ki, d?rs yükü a??r oldu?u üçün müdd?t uzad?uzad?l?r. Valideynl?rin ?ks? argumenti is?dbundan ?bar?tdirdi ki, d?rs ilinin müdd?tinind?uzad?imas?na l?baxmayaraq, may ay?n?n sonuna q?d?r program tamamil? yekunla??r v? iki h?ft? u?aqlar m?kt?b? bo?una gedir. Bu bar?d? fikriniz maraql? olard?.

-TT?klif edir?m ki, m?s?l?y? iki aspekt?n?n baxaq? Bir neç?ibönc? T?hsil Nazirliyinin t??bbüsü?il? t?hsil il?2 h?ft?uzad?l?b. Bu müdd?t?d?n n?cq?d?rs?m?r?li istifad?etdiyimiz?toxunaca?am. Ancaq ondan önc?bim?lumat? q?qeyd?etm?liy?m?Bul?d?yi?iklikd?n? önc?ki situasiya bar?d?m?lumat h?birimizd?olsunki, ?dal?tlid?diskussiya apara bil?k. Y?ni, sözunged?nd?yi?ikliy?q?d?r?Az?rbaycanda d?rs ili 32 h?ft?lik iddi. Bunun çox, yoxsa az oldu?unu dem?k üçün dig?r ölk?l?rl? müqayis?aparaq?nki?af etmi? ölk?l?rd?d?rsili 36-38 h?ft?, b?zil?rind? h?ta 40-42 h?ft?dir. Ekstriml?ri qoyuram bir k?nara, normal t?hsil müdd?t?ti 36-38 h?ft?dir. Bizd? 32 h?ft? olmas? o dem?kdir ki, ?agird?rimiz il?rzind? 4-6 h?ft? daha az oxuyurlar. Ümmülikd? gözl?ntil?r v? standartlar is?bizd?d?ba?qa ölk?l?rl? eynidir. N?tic? etibar?il?ba?qa ölk?l?rd? oldu?u kimi, bizim d?ist?yimiz odur ki, m?kt?bi qurtaran yeniyetm?v?g?ncl?rimiz mü?yy?n bacar?qlara yiy?l?nsinl?r. Ancaq buna ba?qalar?ndan, orta hesabla götürs?k, 5 h?ft? az oxuyaraq nail olmaq mümkün deyil. H?r il 5 h?ft? az oxumaq 11 il?rzind? 55 h?ft? edir. H?min 55 h?ft?ni ümumi t?dris müdd?tin?böls?k, burada sölsöhb?t?2. akademik ild?n? gedir. T?hsil Nazirliyinin m?ntiqi bundan ibar?t?dir ki, h?rd?dris ilind? iki h?ft?uzatmaqla ?agird?rimiz üçün 11 ild? lav? olaraq iki t?dris ili qazan?r?q. T?dris program?n?nb?llib?r a??rl??? var. Bunu ?lav? olaraq 22 h?ft?y? böl?nd?, h?r gün? dü??n program azal?r. N?z?r? almal?y?q ki, 32 h?ft?lik t?dris h?ft?si zaman? t?til müdd?t?ti 3 ay yar?m iddi. ?st?nil?n müt?x?ssis bunu t?sdiq ed?r?ki, t?dris ilinin sonu il? ba?lan??c? aras?nda bu q?d?r uzun m?saf?nin olmas?n?n m?nfi t?siri var.

Xüsus?n, u?aqlar?n?n t?hsilin? az fikir ver?n, t?hsili v? istirah?tini düzgün t??kil ed? bilm?y?n ail?l?rd? bunun f?saf?sadlar?ndahaçox olur. T?dris ili uzad?ld?qd?bel? ?agird?rimizin kifay?t?q?d?r?uzun yay/t?til?ri var. Odur ki, birm?nal? olaraq art?q q?bul edilm?lidir ki, 34 h?ft?lik d?rs ilin? q?rar verildikd?n sonra bütün programlar bu müdd?t?uy?unla?d?r?l?b, yeni yaz?lan d?rslikl?r 34 h?ft? üçün hesablan?b.

Bu q?rardan?vv?l haz?rlanan v? h?l?d?yi?dirilm?y?nd?rslikl?rl?ba?l?T?hsil?nstitutu metodik göst?ri?l?r? haz?rlay?b. H?min göst?ri?l?rd? mövcud d?rslikl?rd?n 34 h?ft? ?rzind? nec?istifad? olunaca??na dair tövsiy?l?r?ksini tap?b? v? h?min göst?ri?l?rayon t?hsil?öb?l?ri, ??h?rt?hsilidar?l?ri, vasit?sil?m?kt?bl?r?çatd?r?l?b?Bir sözl?, müdd?tin uzad?imas?n? biz labüd?hesab edirik. Uzad?lan iki h?ft?nin nec?istifad? olunmas?na g?linc?, T?hsil Nazirliyi b?bununla ba?l?müt?madi monitorinq?l?r keçirir. Bunun H?yerd? may ay?n?n sonunda program?bitir", -k?kim? t?qdim etm?zdim. H?qiq?t?ondan ibar?t?dir ki, f?rqli m?nz?f?l?rcortayaç?x?r. El?m?kt?bl?r?var?ki, orada t?dris düzgün t??kil edilib?v? 2 h?ft?d?n tam s?m?r?li istifad?olunur. El?yerl?r?d?var?ki, orada v?ziyy?tin müsb?t?do?ru d?yi?m?sin?ciddii ehtiyac var. T?hsil Nazirliyi olaraq, bu, bizi dü?ündürür v? bu istiqam?t?d? müvafiq t?dbirl?r görülür. Ancaq görünür, bu istiqam?t?d?dahaçox maarif?ndirm?y?ehtiyac var. Birm?nal?olaraqq?buletm?liyik?ki,budd?yi?iklik t?hsilimiz üçün laz?ml?d?r. Bu m?s?l?d? T?hsil Nazirliyin?valideynl?rd?n, mü?lliml?rd?n?d?st?ki olmal?d?r. Çünkü valideynl?buna inanmayanda, qar??ç?xanda, m?s?l? ?agirdd? d? aqressiya do?urur.

Mur Murad e?liyev, "Report"un ba?redaktoru Kollecm?zunlar?n?n alim?kt?bl?r?birba?a?q?bulu mm?s?l?sin?toxunmaq ist?yir?m. Raz?yam?ki, olimpiada qalibl?ri mü?yy?n n?tic?y?nail olmu?, öz biliyini mü?yy?n m?nada t?sdiq edibl?r. Kollecm?zunlar?n?n müsabiq?d?nk?nar q?bulu is?bir t?r?fd?n fasil?siz t?hsilin t?min olunmas?na ??rait yarad?rsa, dig?r t?r?fd?n d?ba?qa problem?yolacmayacaqm?? M?s?l?n, alil t?hsil mü?ssis?l?rin?süni ax?na s?b?b?olmayacaqm?? Ham?bilir ki, ali t?hsil mü?ssis?l?rin?q?bul imtahanlar?il?ortax?ixtisas t?hsili mü?ssis?l?rin?q?bul ??rtl?rind?yerl?-göy q?d?r?f?rq var. Art?q bir çoxlar? öz?övlad?n?nali t?hsil mü?ssis?l?rin?kolleccasit?si il?q?bul olunmas?na ümidi ed?c?k v?buadaqeyrib?rab?r r?qab?t mühiti yaradacaq. Nec? bilirsiniz, g?l?c?kd? h?r hans? problem gözl?nil?ndirmi?

- Kollec m?zunlar?n?n, biz onlara "subbakalavrlar" deyirik, ali t?hsil mü?ssis?l?rin? müsabiq?d?nk?nar q?bul imkanlar? ali t?hsil? ?lçatanlı??? art?r?r, t?hsilin müxt?lif pill?l?ri aras?nda fasıl?szılıyi t?min edir. Probleml?r? g?linc?, bu q?rardan önc? veril?n bir s?ra q?rarlar? xat?rlatmaq yerin? dü??r. Bel? ki, kollec?rd? d? ali t?hsild? oldu?u kimi, t?hsilin krediitsistem? il? t??kili t?min edilib. Bir s?ra kollec?r? ali t?hsil mü?ssis?l?rin?n?z?n?verilib. Kollec?rl? i?ali t?hsil mmü?ssis?l?rind? olan bir s?ra ox?ar ixtisaslar? üzr? programlarda uy?unla?d?rmalar? h?yata keçirilib. Bu t?dbirl?rd?n sorsonra h?yata keçiril?c?k d?yi?ikliyin ali t?hsil mü?ssis?l?rin?n?z?n?yaratmayaca??n?görm?kt?fürün pprosesin nec? i?l?y?c?yin? baxmaq kifay?tdir. Bel? ki, kollec m?zunu olmas? h?min? xsin alim?kt?bd? h?n hans? ixixasis?üzr? avtomatik q?bul olunmas?na imkan vermir. Qanunvericilikd? öz?ksini tapan m?qam ondan ibar?ttdir. ki, kollec m?zunu olmaq, sad?c? ali t?hsil mü?ssis?sin? müvafiq ixtisas üzr? müsabiq?d? i?tirak?n minimal bal?n? t?min ededir. Bu da ordem?kdir. ki, subbakalavr diplomu ümüxt?lif ixtisaslar?üzr?ümüyy?nu olunan ??rt?minimal bal?verir. Subbakalavrlar yalnız?z?o ixtisaslar?üzr? ali t?hsil mü?ssis?l?rin? müraci?ted? bilirl?r?ki, h?min? ixtisaslar?üzr? yüks?k r?qab?t olmay?b? v? t?sdiq edil?n q?bul plan?ndan bo?yerl?r?qal?b. Y?ni, bu imtiyaz?n? verilm?si, müraci?ted?n h?r?bir subbakalavr?n? ist?diyi ixtisas?üzr? ali t?hsil mü?ssis?sin? q?bul olunaca??dem?k deyil. Son ill?rin? proqnozlar? göst?rir? ki, q?bul plan? 90 faiz yerin? yetirilir v? c?mi 3-4 min yer bo? qal?r. T?bii ki, bu, bütün ali m?kt?bl?r v? bütün ixtisaslar?üzr?ebel?deyil. Keçid?bal? 500-d?n yuxar?olant ixtisas?üzr?ali t?hsil mü?ssis?sin?subbakalavr?diplomu il? q?bul olunmaq mümkin deyil. Subbakalavrlar, sad?c?minimal,m?s?l?n? 200 bal?l?b? edil?n h?r?hans?ixtisas?üzr?bo? qal qalan yerl?r?iddia ed? bil?rl?ru. Bu yeri qane etmir. subbakalavr?müvafiq qaydada hüququndan istifad? ed?r?ki in imtahan?verib ist?diyi ixtisas?üzr? müsabiq?y?qat?la bil?r. Bur?d?yi?iklikd?n?dan??ark?n?dig?r?m?qamlar?da qeyd etnetm?liyik. Çünkü qanunvericilikd?subbakalavrlar?üçün?lav? bin imtiyaz?da n?z?rd? tutulub. Bel? ki, subbakalavr? müsabiq?d?nk?nar ali t?hsil mü?ssis?sin? q?bul olunub, yaxud?imtahan?ver?r?k?adi qaydada ali t?hsil almaq?imkan? ?ld?edibs?, q?bul olundu?u ali t?hsil mü?ssis?sin? daha q?sa müdd?td?bitir?bil?r. Bel? ki, ali m?kt?bd? d? kollecd? t?hsil ald??? ox?ar ixtisas?üzr? ?ld? etdiyi kredit?r?n?z?r? al?nacaq. Ba?qa bir yenilik is? ondan ibar?ttdir. ki, h?r?hans? s?b?bd?n?ali t?hsilini ba?a çat?ra bilm?y?n?xs?yar?mç?q?t?hsil dövründ? ?ld? etdiyi kredit?kollec m?zunu ola bil?r. T?Tutaq?ki, 4 illik ali t?hsil dövründ? t?l?b? 240 kredit toplay?r. T?hsil müdd?tind? 180 kredit toplayan ??xsh?r?hans? s?s?b?bd?n?t?hsilini yar?mç?q?qoyub?v?. bunun?üz?rind?n?müyy?n?müdd?t?keçibs?, t?hsil mü?ssis?sin?n?ald??? aray??la kollec? q?bul oluna bil?r. Bu halda onun ali m?kt?bd? toplad??? kredit? kollecd? n?z?r? al?nacaq v? h?min? ??xs?daha q?sa müdd?td? kolleci bitirib?m?k bazar?na daxil olacaq. Qanunvericiliy? edil?n bu d?yi?iklikl?r?kompleks t?dbirl?rdir v? kollec m?zunlar?n?n?ali t?hsil mü?ssis?l?rin? ?lav? imtiyazla q?bul olunmas? h?min? t?dbirl?rd?n?sad?c? birbiridir. DÜ?ünürük?ki, bu il?b?zi ixtisaslar?üzr? bir neç?imin kollec m?zunu onlara veril?nu bu hüquqdan istifad?ed? bil?c?k.

El?ad M?mm?dli, "Yeni Müsavat" q?zeteninin redaktoru: Bu ilin?n aktual m?s?l?l?rind?n?biri d? q?bul v? burax?l? imtahanlar?nda f?rqli modelint?tbiq edilm?sidir. T?bii ki, bu, h?r?k?sin maraqland??? m?s?l?dir. Çünkü h?r?k?sin h?yat?na t?sir ed?n d?yi?iklikd?n söhb?t gedir. Odur ki, bu m?s?l?d?t?nqid?r?d?var, t?qdirl?r?r? d? Siz T?hsil naziri kim?bu m?s?l?nin daha strateji t?r?fl?rini bilirsiniz. Yeni format?müvafiq?m?k bazar? diqt? edir, yoxsa biliyin qiym?tl?ndirilm?sinin yeni al?tl?ri, yeni metodlar??

- Dü?ünür?m?ki, qeyd etdiyiniz h?r?iki m?qam?n t?siri var. ?m?k bazar? bar?d? dan??r?qsa, q?bul v? etiraf etetm?liyik?ki, qlobal?m?k bazar? yeni t?l?bl?r?ir?li sürür?m?k bazar?nda bir s?ra bacar?qlar?n?xüsusi ç?kisi art?r. Yar?Yarad?c? t?f?kkürün mövcudlu?u, s?m?s?l?ih?lli, informasiyan?lt?hl?hetm?k v?donan?düzgün?n?tic?kç?xarmaq, özünüt?qdimetm? v? bir s?ra ba?qa bacar?qlar?n?çox böyük d?y?ri var. Eyni zamanda, bir s?ra yenilikl?rin?m?hz?bu il edilm?si t?sadüfi deyil. 2008-2009-cu t?dris ilind? m?kt?b? ged?n v? t?drisi yeni m?zmunla t??kil edil?n ?agird?r?bu il m?zun?olurlar. T?biidir. ki, yeni m?zmun?yeni qiym?tl?ndirm?ni özünd?ehtiva edir. Onu da qeyd etm?kt?ist?rdim?ki, Az?rbaycan?dövl?ti?olaraq müxt?lif ya?qrupunda olan m?kt?blil?rin? müxt?lif bilik v?bacar?qlar?n?ölç?n?bir s?ra bbeyn?lxalq?qiym?tl?ndirm?l?rd?, t?dqiqatlarda i?tirak edir. Onlar?n?özün?m?xsus?ölqm?m?meyarlar?metodlar?var. Bizim?Bizim bobil?t?biq nedil?ni?yenilikl?rin?m?jin?beyn?lxalq?t?dqiqatlarda istifad?olunan?yana?malar?yax?nla?ma istiqam?tind?ciddi add?mlard?r. Çünkü biz?o m?qamlar?qiym?tl?ndirm?liyik?ki,g?ncl?rin?h?mt?hsild?, h?m?g?l?c?k karyeras?nda rol?olsun. Bizim?hz?h?min?bacar?qlar?ölç?m?y?ba?lamal?y?q?Bunue etmiriks?dem?li, öz?müzungü aldad?aldad?r?q?y?st?y?r?m?ki, bu m?s?l?d?T?hsil?Nazirliyinin d?yana?mas?rayd?n?olsun. Son ill?r?keçiril?n?test imtahanlar?n?n?tic?sin? saslanan statistikada art?m dinamikas?m?ahid?olunurdu. Bu da t?biidir. Sistem?öyr?ir? v?ona haz?rla?maq?üsullar?tap?l?r. N?tic?d? göst?ricil?r?art?r. Öt?n?il?29n?f?r?n?yüks?k?n?tic?ni?ld?etmi?di, ondan ?vv?l? 15 n?f?r... Biz bilirdik?ki, bu m?s?l?d? yeniliyin g?tirilm?sinin bir neç? il?rzind? göst?ricil?r? t?siri m?tl?q olacaq. B?Biz onu da anlay?rd?q?ki, bu, müyy?n?m?nada t?hsili t?nqid?h?d?fin?d?çevir?bil?r. Buna baxmayaraq, özümüzü

aldatmamal?y?q v? ba?a dü?ürüks? ki, qiyim?tl?ndirm?y? yenilik g?tirm?k laz?md?r, dem?li, bunu etm?k labüddür. Bu m?qamda qeyri-populyar, ?agirdl?rimizin g?l?c?yin? t?sir ed?c?k add?mlar? atmaqdan ç?kinm?m?liyik. ?ndiy?d?k h?r hans?t?nlik verilir, onun h?llinin 4.yolugöst?rilirdi. Art?q ?agird? haz?rt?nlik verilmir, situativ tap??r?q verilir. ?agird? h?min situasiyaya uy?un t?nliyi özü yaratmal?d?r. ?ndi g?lin müqayis? ed?k. H?yatda biz? probleml?rd?n ç?x? yolu olaraq haz?r t?nlik verirl?r ki, ondan istifad? edib v?ziyy?td?n ç?xaq, yoxsa v?ziyy?td?n ç?xmaq üçün o t?nliyi özümüz yaratmal?oluruq? Yaxud, xarici dill?ba?l?indiy?d?k dilqaydalar?, zamanlar v?s. n?z?ri olaraq bir s?ra tap??r?qlar verilib. Art?q ?agird?n bu tap??r?qlara al???b?v? onlar? yerin? yetir? bilirl?r. T?bi?ki, bunlarda laz?md?r. Ancaq ?agird? inglelis dilind? veril?n ibir m?tni dinli?yib anlam?rsa, yaxud xarici dild? öz fikrini ifad? ed? bilmirs?, bu, bizim üçün siqnal olmal?d?r. Yaxud, bizim t?l?bl?rimiz?yük?k s?viyy?d?cavab/ver?n?agirdin t?hsilin sonrak?pill?sind?probleml?ri ç?x?rsa, dem?li, bilik v? bacar?qlar?n ölçüm?sind? yana?man? d?yi?m?liyik. Az?rbaycan bir neç? il önc? beyn?lxalq t?dt?dqiqatlarda i?tirak edib. Ancaq h?min t?dqiqatlар?n?n?tic?l?ri u?ursuz olub. Bu ls?b?bd?n növb?l? ill?rd? h?min t?t?dqiqatlarda i?tirakdan imtina edilib. Hesab edirik ki, bu yana?ma do?ru deyil. Mü?yy?n?ndövr?rzind? n?tic?l?rimiz ür?kaçan olmasa bel?, bizim h?min t?dqiqatlarda i?tirak?m?z ön?mlidir. Bu i?tirak n?tic?sind? z?if c?h?tl?rimizi a?kara ç?xarmal?, orada olan ölçüm? meyarlar?n? öz?ölk?daxili qiyim?tl?ndirm?yimizd?d? t?t?binq etm?liyik. Ola bilsin ki, o q?d?r? d? m??hur olmayan bu yolla hans?sa uzunmüdd?li perspektivd? n?tic?l?r? nail ola bil?rik.

Rahil N?c?f, “Az?rbaycan m?kt?bi” jurnal?n?n ba? redaktoru: Dövl?t sifari?li yerl?rin say? bu il art?b. Bu, ölk?d? t?hsilin ?ıçatanl???na n? d?r?c?d? t?sir göst?r?c?k?

- Öt?n Öt?n ilin büdc? paketinin müzakir?sind?d?nbu?m?s?l?köz?ksinh tapm??d? Bunun n?tic?si olaraq 2019-2020-ci t?dris ili üçün dövl?t sifari?li yerl?rin say?k?skin?k?ild?art?b. Öt?n il bütün istiqam?t?l?r?z?r?dövl?t sifari?li yerl?rin say? 12300 olubsa, bu akademik ild? 20500-? çat?b. Bu, 1 il ?rzind? 65 faizd?n çok art?m dem?kdir. Sözsüz ki, bu, daha çok t?l?b?nin dövl?t sifari?i hesab?na t?hsil almas?na s?b?b olacaq. Onu da qeyd edim ki, hans? bal?n dövl?t sifari?li yer?, ya da öd?ni?li ?saslarla t?hsil? dü?m?si bir s?ra amill?rd?n as?l? olacaq. Burada r?qab?t?n, h?min yer u?runda mübariz? aparan t?l?b?l?rin say?, n? q?d?r yüks?k n?tic? göst?rm?l?ri, ancaq birm?nal? olaraq 8 mind?n art?q ?lav? yerl?rin t?qdim edilm?si, daha çok t?l?b?nin dövl?t v?saiti hesab?na oxumas?na ??rait yaradacaq. Ali t?hsilin ?ıçatanl??? bax?m?ndan bu çok ön?mlidir.

K K?mal? Quliyeva, APA-n?n redaktoru ZaZaman? göst?rdi ki, t?hsilin keyfiyy?ti il?yana??, valideyn-m?km?kt?br?münasib?tinin yax??la?d?r?imas?ni eyni zamanda km?kt?bin?idar?çiliyinin t?kmill?dirilm?si, m?kt?bl?rd? psixoloji i?in t??kili t?hsilin qar??s?nda duran ?n vacib m?s?l?rd?ndir. T?hsil Nazirliyinin bu istiqam?t?d? hans? planlar? var?

- T?hsil Nazirliyi olaraq, çal??r?q ki, t?dbirl?rimizi m?kt?bl?rd? keçir?k. M?kt?bd? ba? ver?n prosesl?ri daha düzgün/ qiyim?tl?ndirm?k bax?m?ndan, bu olduqca faydal?d?r. V?t?nda?lq?bulu?m?qs?di il?rayonlara ged?nd? çal??ram ki, ?vv?lc?d?n x?b?rdarl?q edilm?y?n bir m?kt?b? gedib v?ziyy?tl? tan?? olum. ?vv?lc?d?n haz?rl?ql? olan deyil, t?sadüf?n ba?ç?kdiyimiz m?kt?bin günd?lik v?ziyy?tini gör?m?k f?rqli m?nz?r?ni ortaya ç?xar?r. Bunu özüm üçün faydal? format hesab edir v? bundan h?mi?? istifad? edir?m. Bu ??kild? ortaya ç?xan m?nz?r? ?n çok m?kt?bin?r?hb?ri, nm?kt?b? idar?edicisi faktoru il?ba?l?olur. Odur ki, T?hsil Nazirliyi olaraq m?kt?bd? direktörler?n?n seçim?n? çok böyük ön?m veririk. Bu m?s?l?y? çok büyük resurs ay?r?r, bir neç?m?rh?l?li seçim prosesi h?yata geçirir. T?hsil Nazirliyinin bütün r?hb?r?hey?ti h?min seçim?n müxt?lif m?rh?l?r?r?nd? mütl?q i?tirak edilir?r. ?kineyni?viyy?d? olan m?kt?bd? - ox?ar,bolg?ox?ar??raitd? olan t?hsil mü?ssis?l?r?nd? u?urlu t?yinatla u?ursuz t?yinat?n f?rqim?kt?bl?rin 1-2 il ?rzind?? n?z?r?çarpacaq d?r?c?d? ir?l?m?si v? ya geril?m?si il? özünü göst?rir. Odur ki, m?kt?b? r?hb?rl?rinin seçim?si bizim üç?ün xüsusi bir programdır, xüsusi bir istiqam?t?dir. M?kt?b?valideyn?münasib?tl?rinin formalama?ması? da olduqca va vacibdir. T?hsil Nazirliyi olaraq bu mesajlar? çatd?rma?açal??r?ictimaiy?td?n f?all?q?göz?yirik. Çünkü nüfuzlu insanlar?n m?kt?bl?r? g?lm?si, müxt?lif t?dbirl?rd? i?tirak etm?si c?miyy?tl? düzgün siqnal ötürülm?sidir. Valideynin bir aya?? m?kt?bd? olmal?d?r. Valideynin m?kt?b? g?lm?si t?dbird?n-t?dbir? olmamal?, formal xarakter da??mamal?d?r. Beyn?lxalq t?dqiqatlard? maraql? xüsusiy?tl?r?nd?n biri ondan ibar?t?dir ki, n?tic?il?yana??, göst?ril?nm?tic?y? t?sir ed?ned?n t?müxt?lif, coxsayli d?yi??nl?r? bar?d?um?lumat?verirl?r. O? d?yi??nl?r? baxanda, i?agird?rin?naiyy?tl?rin? qiyim?tl?ndir?n zaman?onlar?n aras?nda coxsayı?korrelyasiyan? mü?ahid? etm?k?i?olur. M?s?l?n, valideynl?rin

övladlar? il? vaxt keçirm?si, valideynl?rin öz?rinin t?hsilli olmas? ?agirdl?rin göst?ricil?rin? n? q?d?r t?sir edir.

T?dqiqatlar göst?rir ki, analar?n t?hsilli olmas? ?agirdl?rin göst?ricil?rind? müsb?t n?tic?y? çox böyük t?sir edir. Çünkü t?hsilli analar övladlar?n?n t?hsilin? xüsusi diqq?t edirl?r. Ona gör? d? rayon t?hsil? öb?l?ri il? i? zaman? xüsusi olaraq çat?r?r?q ki, onlar?n i?i h?m?d? valideynl?rin t?hsil prosesin? c?lb edilm?sin? yön?lm?lidir. Bu, t?sdiq olunmu? faktd?rr. Yenid?n sübut etm?y? ehtiyac yoxdur ki, ?agirdin nailiyy?t?r?rind? m?kt?bin, mü?llimin v? valideynin rolü, dem?kk olar ki, eynidir.

Biz valideyn faktorunu bu proses? c?lb etm?m?kl? resurslar?m?z?n yar?s?ndan istifad? etmirik. T?s?vvür edin, beybeyn?lxalq bin?yar??aç?xm???q. Bur?yar??da r?qib? ölk?tbütün resurslar? il?, biz is? resurslar?m?z?n yar?s? il? yar???r?q. Bu da n?tic?l?r? t?sir etm?y? bilm?z. Biz h?r zaman Q?rbi Avropa? ölk?l?ri, Amerika? Bir?l?mi? tatlar? t?hsil göst?ricil?rini mü?ahid? edirik. Burada mü?ahid? edil?n maraql? bir statistikan? bölü?m?k ist?yir?m. H?min ölk?l?rd? m?kt?b ya??na çatmayan u?aqlar?na h?ft?d? 5 d?f? kitab oxuyan valideynl?r 60 faiz t?k?ledir. Yaln?z bu v?hd?ti t?min etm?kl? biz t?hsild? yüks?k n?tic?l?r? nail ola bil?rik.

Murad?liyev, "Report"un ba? redaktoru H?nk?sin t?s?vvüründ? bim? Mü?llim obraz? var. M?n?ç?tin dövrd? t?hsil alm??am v? mü?llimim kadr çat??mazl??? s?b?bind?n bir neç? f?nn üzr? d?rs deyirdi. H?min m?m? Mü?llimim diaqnostik qiym?t?l?ndirilm?d?n keçirils?, b?lk?d?u?urlu n?tic? göst?r?bil?m?z. Amma onun pedaqojiyana?mas? t?dris etdiyi bütün f?nl?r?z? d?rsl?r? qar?? h?r?birimizim? suliyy?t?li olma?am?c?bur edirdi. Bu cür mü?llim?rin haz?rlanmas? üçün hans? t?dbirl?r h?yata keçirilir? Mü?llim haz?rl?r? n? yerd?dir?

-Bütün texnoloji yenilikl?r?, sür?tl? inki?afat baxmayaraq t?hsild? mü?llim amili h?r zaman bir nömr?li m?s?l? olaraq qalacaq. Heç bir t?hsil sisteminin potensial?onun bütün mü?llim?rinin orta s?viyy?sind?n yüks?koala bilm?z. Buzim üçün bu, ?sas prioritetdir. Prezident ?lham ?liyev t?r?find?n t?sdiq edil?n "Az?rbaycan Respublikas?nda t?hsilin inki?af? üzr? Dövl?t Strategiyas?"nda n?z?rd? tutulan ?sas h?d?fl?rd?n biri m?hz mü?llim amilidir. H?min h?d?fl?r? nail olunmas? istiqam?tind? h?yata keçiril?n t?dbirl?r - diaqnostik qiym?t?l?ndirilm?nin keçirilm?sin? start verilm?si, 2015-ci ild?n dövl?t ba?ç?s? c?nab? ?lham ?liyev t?r?find?n ümumt?hsil sistemind? ?m?khaqq? islahat?n?n t?kmill?dirilm?sin? b?ba?lanmas?na dair s?r?ncam?n verilm?si v? 2018-ci il?d?k h?min islahat?n?birinci m?rh?l?sinin h?yata keçirilm?si, "G?l?G?l?c?yin?m? Mü?llimi"at?qaüdünün t?sis edilm?sis?ixtisasart?rma t?liml?rinin yeni formatlak? ?kil?edilm?si?ffaf yerd?yi?m? v? i?i?q?bul mexanizmi v? bir s?ra ba?qa amill?rl? dövl?t öz?üz?rin?dü??n funksiyalar?yerin? yetirdi v? h?yata keçiril?n?bu?l?r?i?rin?n?tic?si olaraq son ill?n?rzind? mü?llim pe??sinim nüfuzu?h?miyy?t?l?k?d?art?Bunu yaln?z sözd? deyil, r?q?ml?rl? d? t?sdiq-ed? bil?rik. M?s?l?n, mü?llimlik pe??sin? birinci s?rada seç?nl?rin?say?ndan buunu ayd?n?gör? bil?rik. Öt?n ilin?q?bul kampanyas?n?n?n?tic?l?rin?sas?n,Az?rbaycan m?kt?binin 2090 n?f?r yüks?k?k, y?ni 500-695 bal toplayan m?zunu mü?llimliyi birincis?rada seçmi?dir. Az?rbaycan?n müst?qillik tarixind? b?bel?bir? göst?rici bolmam??d?. M?rk?z?l?z?mi? qaydada mü?llim?rin?i?q?bulu müsabiq?sind?300 faizlik art?m?olub. Öt?n il 51 min n?f? elektron qeydiyyatdan keç?r?k mü?llim?rin?i?q?bulu üzr? müsabiq?y? qat?l?b? Bu il öt?n ilin rekordyu yenil?nib. Biz m?mnuniyy?t?l? dey?bil?rik ki, ölk?nin savad? m?zunlar? mü?llimliy? üz tuturlar. Odur ki, bu m?s?l?y?l?r?ba?l?r? g?l?c?y? böyük nikbinlikl? baxa bil?rik. Siz burada daha böyük m?s?l?y? toxunursuz. Dediiniz mü?llim obraz?yaln?z pe??karl?qla ba?l?d?eyil? Burada h?r?k?sin?üz?rin?dü??n?zif?l?ravan. Dövl?tin?c?miyy?t?in h?r?bir t?zvününüz?rin?dü??n? böyük funksiyalar?var. Burada valideynl?rin, h?ttä median?n çox böyük rolü qeyd edilm?lidir. Buz u?a?n formala?mas?nda mü?llimin v? valideynin rolunu eyni qiym?t?l?ndirm?kl? dal?tl? yana?ma ortaya qoyduq. D?l?ünür?m?ki? mü?llimin d?r? ?agirdim formala?mas?nda valideynl?q?d?r?rolu var. Ona gör? d?, mü?llim?bar?d? dan?dan??ark?nd valideynl?rimizin mü?llim?rimiz?bar?d?il?dedik?rini?nec?ar?ftark etdi?k?rini?xat?rlamal?y?qm?H?min mü?münasib?tint?tic?sidir ki, h?r?birimiz öz?mü?llim?rimiz?bar?d?n?qurushissiy?l? dan??r?q? Sad? bir misal deyim. M?suliyy?tli valideyn ail?d? olan fikir ayr?l?m?na baxmayaraq, övlad?n?n yan?nda mübahis? etm?z. Çünkü bilir ki, h?r h?ans? mübahis? övlad? üçün psixoloji travmad?r. Eyni zamanda mü?llim?bar?d?d?ponun h?r?k?tind?n h?r?ans? naraz?l?q?olsa bel? ?agirdinin yan?nda dan?maq, onunla mübahis? etm?kl? düzgün deyil. Bunu mü?llim?t?klikd? müzakir?etm?k,n?tic?vermirs?,m?kt?b r?hb?rl?yi il?birg? h?l?etm?k olar. Ancaq bu naraz?l?m? ?agirdin yan?nda mü?llim? mübahis? formas?nda bürüz? verm?k olmaz. Mübahis?nin n?tic?sind?n as?l? olmayaraq, z?r?r?ç?k?n? agird olacaq. Bu fürs?td?n istifad?ed?r?k mediaya daça??r?? etm?k ist?yir?m. Çünkü mü?llim obraz?n?n formala?mas?nda

median?n rolü ?v?zsizdir. Bizim f?dakar, g?nc mü?llimi?rimiz var. Ucqar rayonlarda çal??an g?nc mü?llimi?rimiz var. T?hsil Nazirliyi olaraq onlar? h?r zaman d?st?kl?yirik. Ancaq median?n da onlar? mü?madi xat?rlamas?, onlara diqq?t göst?rm?si savad?, t?rbiy?li, dünyagörü?lü mü?llim n?slinin yet?m?sin? töhf? ver?r.

E! ad M?mm?dli, "Yeni M?savat" q?zeti?inin redaktoru: Bu yax?nlarda bel? bir informasiya oxuduq ki, Az Az?rbaycan Dövl?t Pedaqoj?n Universiteti Amerikan?ni nüfuzlu Corca Va?inqton Universiteti il?likili diplom program? h?yata ke?irm?k ist?yir. Sizc?, bu, ali pedaqoj? t?hsilini kurikulumlar?n?n yenil?nm?sin? t?si? ed?c?kmi?

- Biz bir-iki t????bbüsl? ali pedaqoji t?hsilin m?zmununud?yi?? bilm?rik Ancaq vacib istiqam?t?l?rd? bu kimi t????bbüsl?ri ön?mli hesab edirik. Ona gör?d? laz?mi t?dbirl?r h?yata keçiririk. Qeyd etm?liy?m ki, bu imkan? dövl?t b?ba?ç?m?z c?nab ?lham?liyev t?r?find?n 2018-ci ilde imzalanan "Az?rbaycan ali t?hsil mü?ssis?l?rind? beyn?lxalq r?r?qab?tililiyin art?r?lm?as?z?ür? Dövl?t Proqram?" verir. 2019-2023-cü ill?ri? hat? ed?n h?min Dövl?t Proqram?nda dövl?tin müxt?if d?st?k mexanizml?ri ?ksini tap?b. Onlardan biri dünyan?n apar?c? ali t?hsil mü?ssis?l?r? il? ikili diplom proqramlar?n?n t?sis edilm?sidir. ?kili diplom proqramlar?n?n t?sis edilm?si mür?kk?b prosesdir. ?n ön?mlisi, nüfuzlu x?arici ali t?hsil mü?ssis?sin?n söhb?t gedirs?, bunda h?min t?hsil mü?ssis?sinin bunu etm?y? mara?? olmal?d?r. Bizim universitetin potensial?n? görm?lidir, t??kilati, m?zmun m?s?l?ri h?ll olunmal?d?r. H?min proqram? o standarta uy?un x?arici dild? m?nims?y?n t?lb? kontingenti mü?yy?n edilm?lidir. Bütün bunlar?, o cüml?d?n pedaqoji t?hsilin h?h?miyy?tini n?z?r? alaraq Corc-Va?inqton Universiteti il? magistratura s?viyy?sind? ikili diplom proqramlar?n?n h?yata keçirilm?si istiqam?tind? i? gedir. Haz?rda ixtisasla?ma mü?yy?n ediliir, m?zmun?üz?rind? i? gedir. Burada t?ht?hsild? idar?etm?h?t?hsild? psixoloji xidm?t?h?t?hsild? standartlar, h?t?hsild? qiyim?t?l?ndirm? v? ba?qan kimi yüks?k ixtisaslardan söhb?t gedir. Hans?ki, bu istiqam?t?l?rd? kadrlar?n? haz?rlanmas? istiqam?tind? bizd? böyük ?n?n?l?r yoxdur. Buxbax?mdan sözüged?n Dövl?t Proqram?na büyük ümidi?rl? bax?r?q. Bu Proqram c?rçiv?sind? Corc Va?inqton Universiteti il? ikili diplom proqram?n?n h?yata keçirilm?si müsb?t?n?tic? ver?c?k. Pedaqoji t?hsild?n dan??ark?n?l? ali t?hsilin yeni standartlar, yeni proqramlar? bax?m?ndan da pedaqoji t?hsil sah?sin?diqq?t yetiririk. M?lumat verim ki, 2019-cu ilin fevral ay?nda bakalavriatura s?viyy?si üzr?ali t?hsilin yeni standartlar? t?sdiq edildi. 2020-2021-ci akademik ilind?n? yeni t?snifata uy?un bakalavriaturaya q?bul h?yata keçiril?c?ku. Bu biril?ona gör? laz?md?r?ki, yeni t?snifata uy?un proqramlar haz?rlans?n, m?zmun i?l?nsin. Bel? olan halda bir s?ra yenilikl?r?n?z?rd? tutulur. M?s?l?n, t?hsil müdd?t?i?r?zind? t?lb?i?rin internatura tipli t?hsili planla?d?r?l?r? Y?ni t?lb?i?r? daha uzun müdd?t?d? m?kt?bl?rd? olacaq, n?z?ri bilikl?rd?n ba?qa t?crüb?sini art?racaq. G?l?c?yin mü?llimind?n dan??r?qs?, onun m?kt?bd? olmas?, m?kt?b ab-havas?n? hiss etm?si, t?crüb?li mü?llim?rin yan?nda yet?m?si ön?mlidir. Bu, h?m d? t?l?b?i?rin özünü mü?llim kimi hiss edib etm?m?si bax?m?ndan çox ön?mlidir. M?zmun v? yana?mada bir s?ra dig?r yenilikl?r? d? m?z?rd? tutulub. M?s?l?n, bir neç? il önc? az komplektli m?kt?bl?rin problemini h?ll etm?k üçün pedaqoji t?hsild? qo?aixtisas?l? t?hsil? ba?lan?ld?. Reall?q ondan ibar?t dir?ki, bir s?ra ya?ay?? m?nt?q?l?rimizd? az komplektli m?kt?bl?rimiz var v? orada d?rs yükü normas? a?a??d?r. Mü?llim yahn?z bir ixtisas üzr? ixtisasla?bsa, orda qalmas?, ya?amas?, d?rs yükü v? ?m?khaqq?n?n azl??? kifay?t q?d?r problem yarat?rd?. Ona gör?d? qo?aixtisas?l? t?hsil? ba?lan?laraq bu yenilik t?bqi edildi.

Rahil N?c?f, "Az?rbaycan m?kt?bi" jurnal?n?n ba? redaktoru: "Az?rbaycan m?kt?bi" jurnal?n?n ba? redaktoru: M?kt?bl?r? q?fil ziyan?tl?rinizi qeyd etdiniz. Orda mü?ahid? etdiyiniz v?ziyy?t sizi qane edirmi?

- T?dris, t?lim, t?rbiy? prosesini normal ??kild? t??kil ed?n m?kt?bl?rimiz var. M?kt?bl?rd? ?r?kaçan m?nz?r? çox olub. Amma s?mimi etiraf edim ki; ?ksini d? görmü?ük. Uzun ill?rin dinamikas?na n?z?re yetir?nd? görürs?ni ki, m?kt?bl?rd? möcüz? ba? vermir. Günd?lik h?yatda s?liq?-s?hman, qayda-qanun, i?? ciddi yana?ma olan yerd? n?tic? d? olur. Proses düzgün t??kil olunmayan yerl?rd? is? n?tic?l?rd? axSAMAN? görürsünüz. H?r bir sistemin gücü onun n?yax??v? n?z?if t??kilat?n?na aras?ndak? f?rqin minimuma endirilm?sidir. Bizim yax?? m?kt?bl?rimiz d? var. Ancaq i?imizin n?tic?si o olmal?d?r ki, yax?? m?kt?bl?rimizl? z?if n?tic? göst?r?n m?kt?bl?rimiz aras?nda uçurum olmas?n. F?rq azalmal?d?r. Ölk?t?hsilinin inki?af?na daim xüsusi diqq?t v? qay?? göst?r?n möht?r?m Prezidentimiz l?ham ?liyev t?r?find?n 2013-cü ild? q?bul edil?n “Az?rbaycan Respublikas?nda t?hsilin inki?af? öz?r? Dövl?t Strategiyas?”na sas?n h?yata keçiril?n kompleks t?dbirl?rin n?tic?sind? pedaqoji ixtisaslar? sec?n yüks?k ball? habituriyentl?rin

say?n?n artd???n? qeyd etdik. Bu, 6 il ?rzind? olan n?tic?dir. Hans? ki, buna ?vv?lki dövrl?rd? rast g?linmirdi. Ancaq özümüz? sual vers?k ki, bu faktorun m?kt?b t?hsilind? rolü n?d?n ibar?ttdır, cavab bel? olacaq ki, heç n?. Çünkü h?min insanlar h?l? oxumal?, t?crüb? toplamal?, m?kt?b? g?lm?lidir?r. T?s?vvür edin, 2013-cüild? ba?layan i?12-14 il sonra öz n?tic?sin? ver?c?k. Bir söz?l?, el? yenilikl?r var ki, onlar?n n?tic? verm?si üçün zaman faktoru ön?mlidir.

Orxan Fikr?to?lu, verili?in apar?c?s?: D?rslikl?rl? ba?i?usal, bilir?m ki, sizin üçün?d? aktualdır. T?s?vvür edin, III sinif d?rsliyind? veril?n tap??r??? valideyn bel? h?ll ed? bilmir. D?rslikl?rl? ba?i? hans? i?l?r?r? apar?i?r?

- Bu Burada bir neçə məqam? ba?a dü?m?liyik. Qeyd etdiyim kimi, 2008-2009-cu t?dris ilind?n t?drisd? yeni m?zmuna keçdi. Bu, özünd? d?rslikl?rin tamamil? yenil?nm?sin? ehtiva etdi. Prosesin n?tic?si olaraq 300-d?n art?q yeni m?zmuna uy?un d?rslikl?r yarad?ld?. Onlar bu gün istifad?d?dir. Bu, böyük göst?rici, t?hsil sisteminin nailiy?tidir. Qeyd edim ki, dig?r m?s?l?rd? oldu? u?kimi, d?rslikl?rin keyfiyy?ti m?s?l? sind?d? zaman faktoru ö?n?mlidir. Proses bar?bar?d? deyim ki, T?hsil Nazirliyi olaraq biz d?rsliyin yarad?lm?as? prosesini k?r?ledirik. D?rsliyin yarad?lm?as? m?mür?kk?b, çox?ax?li?çoxm?rh?l?i bir prosesdir. T?hsil Nazirliyi sinif?r?z?ür? d?rslikl?r yarad?lm?as?n? sifari?edir. MÖvcud kurikulumlar?, standartlar?na uy?un? olaraq mü?llifl?r qrupu i?ba?lay?r v? d?rslik komplekti?rin? yarad?b qiyim?tl?ndirm?y? t?qd?m edirl?r. Qiym?tl?ndirm?ni T?hsil Nazirliyi t?kil?ets?d?, müxt?lif qurumlar h?yata keçirir. T?hsil NaNazirliyiyan?ndac?ctimai?ura statusunda olan D?rslikl?rin? qiym?tl?ndirilm?si?uras?, Dövl?t?mtahan?M?rk?zinin eksp?ekspertl?qruplar?la pedaqoji kafedralar? olan?ali?t?hsil mü?ssis?l?ri?qiym?tl?ndirm? meyarlar?na uy?una olaraq qiym?tl?ndirir. Bu m?qs?dl? ballar?mü?yy?nl?dirilir, tövsiy?l?r, r?y?l?r verilir v? orta bal?sas?nda qalib d?rslik mü?yy?n? olunur. Bundan sonra h?min d?rslikl?r AMEA-n?n müvafiq institutlar?na gedir. Burada h?r hans? elmi s?hvl?rin? olub-olmamas? yoxlan?l?r. Toplanan bütün r?yl?r qalib olmu? d?rsliyin mü?llif qrupuna t?qd?m edilir. Onlar bu r?yl?ri d?rslik komplektind?n?z?r? al?rlar. N?z?r? al?nmayan r?yl?rl? ba?l?i? q?rar? is? sasland?r?rlar. Bütün bu proses son ill?rin? yeni yenilikl?ridir. Bundan sonrak?rm?rh?l?d?l?qalibolan, ancaq t?sdiqv? çap olunmam??sd?rslik buqm?qs?d üçün yarad?lm?? elektron portal a yerl?dirilir v? bildirilir ki, d?rslik növb?ti t?dris ilind?ni istifad? olunacaq. Bel?likl?, d?rslik ictimai müzakir?y? ç?xar?l?r. Bu zaman t?crüb?li mü?lliml?rd?n faydal? r?yl?r daxil olur, onlar?n qeydiyyat? apar?l?r, h?min r?yl?rin? ham?s? mü?llifl?r qrupuna t?qd?m edilir. D?rsliyin özünd?n? çok yaz??malar, r?yl?r, sasland?rmalar mövcuddur. H?r biri il?ba?l? mü?llifl?r qrupunun r?yi, sasland?rmalar? var. Bundan sonra d?rslik formala??r. Bir d?rsliyin formala?mas? üçün bir qrupun v?ya ??xsin pe??karolmas? kifay?t deyil. Burada h?r bir qurumun, ??xsin-mü?llif, ekspert, elmi r?y?ci, ictimaiyy?t, nümay?nd?si, pedaqoqlar olsun. h?r birinin d?rsliyin haz?rlanmas?ndaz? töhf?si var. M?kt?b d?rsliyinin yarad?lm?as? çox m?mür?kk?b prosesdir. D?rslik yaradan qrup n?inki h?min f?nnin m?zmununu, u?aq psixologiyas?n?, bütövlük d?m?kt?b program?n?, dig?r f?nl?rin? proqramlar?n? bilm?lidir. Çünkü f?nl?r aras?nda integrasiya t?min edilm?lidir. Tutaq ki, fizikadan bir mövzunu riyaziyyat h?min s?viyy?y? çatmay?bsa d?d?rslik?salabil?zsiz. Say bax?m?ndan bütün proqrama uy?un? olaraq bütün d?rslikl?r? art?q yarad?l?b. Y?ni, minimal d?rslikl?rl? t?minat m?s?l?si art?q h?ll? edilib. Hesab edir?m ki, d?rslikl?rin? yarad?lm?as?, t?kmill?dirilm?si, keyfiyy?tinin art?r?lm?as? bir prosesdir. Bu prosesd? mü?llifl?r d? t?kmill?dir. T?klif edir?m ki, maraqlanan ??xs 10-15 il önc? Az?rbaycan m?kt?bind?eyni f?nn?z?r?olan d?rsliyi götürüb indiki il? müqayis? etsin. DÜ?ünür?m?ki, müqayis? zaman?f?rqi h?tt?a qeyri-pe??karlar bel?ayd?n? gör?c?k. C?miyy?t olaraq müsb?t d?yi?iklikl?ri?çox q?sa zamanda görm?k ist?yirik. ?fsuslar olsunki, bu, h?r zaman mümkün olmur. D?rslikl?rl? ba?l?i? r?yl?r çoxdur, müxt?lifdir. ??dal?t namin? onu da qeyd etm?liyik ki, bir çox hallarda xüsusi olaraq müxt?lif media qurumlar?nda da uy?unsuzluqlarla ba?l?i? payla??mlar olur. Qeyd etm?liyik ki, h?min payla??mlar?n? böyük bir qismi haz?rd?alan d?rslikl?r? aid deyildi. Kimins? yaratd????lav? t?dris resurslar?d?r. Bu, dediyim h?min prosesd?n keçmi? d?rslik deyil. Bir çox hallarda h?tt?a Az?rbaycan?d? istifad?tedil?n?t?dris resursu?bel? olmura?Bel? faktlar? da var. Ancaq d?rslikl?rin? daha da t?kit?kmill?dirilm?sin?tehiyac var v? bu proses davam etm?lidir. Vur?ulad???m?ki, art?q bütönl?k?n?l?r?z? üz?r? yeni proqrama uy?un d?rslikl?r yarad?l?r. Bu, biz? imkan verir ki, b?lli bir zamanda yeni yana?maya uy?un olaraq bir s?ra ehtiyat d?rslikl?ri yaradaq. Art?q iki ildir bu proses? ba?lam???q. ?btidai sinif?r?z?ür? n? vacib, prioritet f?nl?rd?n - ana dili, riyaziyyat, xarici dil f?nl?rind?n ba?lam???q. H?min d?rslikl?r? 1 il?r?zind?ehtiyac olarsa, 2 il?r?zind? pilotajdan kekeçir. Az?rbaycan?n? 100 m?kt?bd?h?yata keçiril?ni pilotajlar zaman?n?z?r?al?nan r?y?v? tövsiy?l?r?da?ahat?kmil d?d?rslikl?rin? yarad?lm?as?na öz töhf?sini ver?c?k. Ehtiyat d?rslikl?r? özünü do?rudan sonradig?r? d?rslikl?ri?v?z ed?c?k v? m?zmunun yenil?nm?si bax?m?ndan h?miyy?tli ir?l?yi??, inki?afa s?b?b olacaq. B?zi d?rslikl?rl?, xüsusi olaraq xarici dil d?rslikl?ri?l? ba?l?i? düny?n?n?riyatl?r? il? ?m?kda?l?i?ba?lam???q. H?min n?riyatlars?n?müt?x?ssisl?rini xarici dil d?rslikl?rin?n?haz?rlanmas?na c?lb edirik. DÜ?ünürük ki, bunun da çox müsb?t n?tic?si olacaq. Qeyd edim ki, T?hsil Nazirliyinin d?rslikl?rl? ba?l?i? elektron resurslar?nda ö?t?n ill? müqayis?d? bax?? v? istifad?çi say?d?f?l?rl? art?b. Bu, ?lav? bir üstünlük, ?lav? bir imkand?r. Y?ni, h?r zaman d?rsliyi özünüz? aparmamaq imkan? l?d? edirsizsiniz. Elektron d?rslikl?rin? üstünlüyü h?md? ondad?r?ki, biz bir çox hallarda onlar?z?nginl?dir? bilirik. M?s?l?n?,

dil dillər? bə? l? olan? d?rslikl? r? qulaq asmaq mümkündür. Yaxud, laboratoriya görüntül? ri? d?rslikl? r? integrasiya edilir. N?ti?N?tic?d?z?nginl? dirilm?sd?rslikl?rimizin say?da art?r. Bu da? agird?rinh?minsd?rslikl?r?müraci?t etm?y? mara??n?n artmas? istiqam?tind? d? müsb?t i?dir v? biz bunun art?q ilkin n?tic?sini görürük.

["Az?rbaycan mü?llimi" q?zeti](#)